

Jämsän ympäristöohjelman päivittäminen

Khall 24.08.2026

645/00.01.02/2026

Valmistelija: kaupunkiympäristöjohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh 040 747 7736

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 12.12.2022 § 381 Jämsän ympäristöohjelman. Ohjelma on ollut voimassa vuoden 2025 loppuun saakka.

Perustuslain 20.2 § mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Kuntalain (410/2015, KuntaL) 1 §:n mukaan kunnan toiminnan tavoitteena on edistää asukkaiden hyvinvointia, alueen elinvoimaa sekä kestävä kehitystä. Ympäristön huomioiminen on keskeinen osa näiden tavoitteiden saavuttamista, sillä luonnon tila, ympäristön laatu ja luonnonvarojen kestävä käyttö vaikuttavat suoraan kuntalaisten terveyteen, viihtyvyyteen, yritystoiminnan edellytyksiin ja kunnan vetovoimaan. Lisäksi kunnan ympäristöön liittyvistä velvollisuuksista säädetään laajasti aineellisessa lainsäädännössä.

Ympäristöstä huolehtiminen ei ole kunnalle ainoastaan lakisääteinen vastuutehtävä, vaan myös strateginen mahdollisuus. Hyvin hoidettu ympäristö vahvistaa kunnan houkuttelevuutta niin asukkaiden, yritysten kuin matkailijoiden näkökulmasta. Puhdas luonto, laadukkaat vesistöt, viihtyisät asuinympäristöt sekä toimivat virkistysalueet ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat yhä enemmän ihmisten asuinpaikka- ja investointipäätöksiin.

Ympäristö on erityinen elinvoimatekijä Jämsän kaltaisessa kaupungissa, jonka vahvuudet perustuvat metsien, vesistöjen ja monipuolisen luonnonympäristön tarjoamiin mahdollisuuksiin. Luonto tukee matkailua, vapaa-ajan asumista, liikuntaa ja hyvinvointia sekä luo edellytyksiä kestävälle yritystoiminnalle. Samalla ympäristöön liittyvät ratkaisut vaikuttavat kunnan kustannustehokkuuteen esimerkiksi energian käytössä, kiinteistöjen ylläpidossa ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Ympäristöön panostaminen tukee kunnan riskienhallintaa ja tulevaisuuden toimintakykyä. Ilmastonmuutoksen vaikutukset, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen sekä luonnonvarojen käytön muutokset aiheuttavat kunnille uusia haasteita, joihin voidaan vastata ennakoivalla ympäristötyöllä. Kunnan ympäristöohjelma kokoaa tavoitteet ja toimenpiteet yhteen, parantaa toiminnan suunnitelmallisuutta ja auttaa kohdentamaan resursseja vaikuttavasti.

Ympäristön huomioiminen kunnan päätöksenteossa on sekä vastuullista että taloudellisesti perusteltua. Se vahvistaa kunnan elinvoimaa, kilpailukykyä, vetovoimaa ja asukkaiden hyvinvointia sekä luo edellytyksiä kestäväälle kasvulle pitkällä aikavälillä. Ympäristön merkitys

elinvoimatekijänä tulee korostumaan tulevaisuudessa entisestään, minkä vuoksi sen tavoitteellinen edistäminen on tärkeä osa kunnan strategista kehittämistä.

Nykyisen ympäristöohjelman toimeenpano

Nykyisen ympäristöohjelman tavoitteita ovat;

1. ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö
2. ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta
3. kestävä luonnon ympäristö.

Tavoitteet on tarkoitettu melko pysyviksi (5-10) vuotta ja näitä on tarkasteltu kymmenen pysyvän teeman kautta, joiden alla on vaihtuvia toimenpiteitä. Ohjelman toimenpiteet on jaoteltu teemoittain ja niille on nimetty toteuttaja- ja vastuutahot. Ohjelman koordinoinnista konsernitaholla ei tehty päätöstä ohjelmaa hyväksyttäessä. Ohjelman pääpainopiste on konkreettisissa toimenpiteissä, joihin Jämsän kaupunkikonserni voi vaikuttaa. Ohjelmassa on huomioitu mm. ympäristökasvatus ja viestintä, liikenne, jätehuolto, kiertotalous, energia, ruoka ja keittiöt, hankinnat sekä metsätalous. Ympäristöohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä on huomioitu alueen todellinen ympäristön tila, kaupungin toimintakulttuuri sekä alueen ominaispiirteet.

Ympäristöohjelman päivittäminen

Ympäristöohjelma toimii kaupungin strategiaa täydentävänä ohjelmana, jossa asetetaan kaupunkikonsernin toiminnalle konkreettisia ja toteuttamiskelpoisia tavoitteita. Vaikka ohjelmaa toteutetaan koko kaupunkikonsernissa ja teemoilla on vastuutahonsa, ohjelman tavoitteiden seuranta ja toteutuksen koordinointi on tarkoituksenmukaista vastuuttaa ohjelmaa päivitettäessä.

Päivitysprosessi:

- Prosessin tavoitteena on päivittää ympäristöohjelman visio, tavoitteet, teemat, toimenpiteet ja mittarit sekä tarkastaa vastuutahot, aikataulut ja resurssit.
- Päivitysprosessi käynnistetään 10/2026 mennessä ja päivitetty ohjelma tuodaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 5/2027 mennessä
- Ympäristöohjelman päivittämiseksi kaupunginjohtaja nimeää viranhaltijoista ja konsernin edustajista koostuvan valmisteluryhmän, jonka tehtävänä on valmistella asioita ympäristöohjelman päivittämisen ohjausryhmälle.
- Ympäristöohjelman päivittämiseksi nimetään ohjausryhmä. Ohjausryhmään nimetään edustajat kaupunginhallituksesta (2), sivistyslautakunnasta (2), kaupunkiympäristölautakunnasta (2) ja kaupunkiympäristölautakunnan valvontajaostosta (1). Kaupunginjohtaja nimeää ohjausryhmään toimialojen (3) ja konsernin edustajat. Ohjausryhmä voi kuulla asiantuntijoita.

- Kaupunginjohtaja nimeää ympäristöohjelman operatiivisesta päivitysprosessista vastaavan viranhaltijan ja päivitysprosessille sihteerin.

Päivityksen tueksi kootaan tiedot vuosien 2023 – 2025 aikana konsernissa tehdyistä konkreettisista ympäristöteoista, hankitaan tilastollista tietoa ympäristön nykytilasta sekä arvio huomioon otettavasta tulevasta kehityksestä.

Ympäristöohjelma päivitetään vuorovaikutteisessa prosessissa. Toimielimille järjestetään päivitysprosessin aikana ympäristöohjelman päivittämistä koskeva seminaari / iltakoulu. Luonnoksesta järjestetään kaikille avoin yleisötilaisuus. Kaupungin toimielimiltä, neuvoa antavilta toimielimiltä, konserniyhtiöiltä sekä kaupungin keskeisiltä yhteistyökumppaneilta pyydetään lausunnot luonnokseen. Luonnos kuulutetaan jotta kuntalaisilla ja yhteisöillä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa ympäristöohjelmaan (KuntaL 22 §). Saatu palaute ja muistutukset otetaan huomioon kaupunginhallitukselle esitettävässä ympäristöohjelmassa.

Toimivalta, johon päätös perustuu: hallintosääntö 28 §

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Jori Reijula

Kaupunginhallitus:

1. Päättää käynnistää Jämsän ympäristöohjelman päivitysprosessin esittelytekstin mukaisesti.
2. Pyytää sivistyslautakuntaa, kaupunkiympäristölautakuntaa ja valvontajaostoa nimeämään edustajansa (2+2+1) ympäristöohjelman päivityksen ohjausryhmään.
3. Nimeää edustajansa (2) ympäristöohjelman päivityksen ohjausryhmään.

Päätös